

BESCHIKKING

Wet Natuurbescherming - ontheffing soorten ruimtelijke ontwikkeling

Aanvrager	Waterschap Vechtstromen
Aangevraagde activiteiten :	het renoveren van een rioolwaterzuiveringsinstallatie
Datum ontvangst aanvraag :	03.08.2022
Locatie :	Huyerenseweg 8 te Tubbergen
Datum beschikking :	22.11.2022
Kenmerk :	D2022-10-002607
Zaaknummer :	2022-010493

Datum verzending

22.11.2022

Deze beschikking is als volgt opgebouwd:

A.	BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING.....	3
A.1	Aanvraag	3
A.2	Besluit	3
A.3	Ondertekening en verzending.....	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag.....	6
B.2	Algemeen	6
B.3	Soortspecifiek	7
B.4	Overige zaken	8
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT	9
C.1	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	9
C.1.1	Bevoegdheid	9
C.1.1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
C.1.2	Procedure	9
C.1.2.1	Overeenstemming andere provincie.....	9
C.1.2.2	Adviesverzoek aan gemeente	9
C.1.2.3	Relevante overige besluiten.....	9
C.1.3	Toetsingskader soorten	9
C.1.3.1	Wettelijke regels	9
C.1.3.2	Provinciaal beleid	10
C.2	WEERGAVE VAN DE FEITEN	11
C.2.1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	11
C.2.1.1	Omschrijving van het project / activiteiten.....	11
C.2.2	Doel van het project	11
C.2.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	12
C.2.4	Periode	12
C.2.5	Onderliggende documenten	12
C.2.6	Aanvullende gegevens	12
C.3	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	12
C.3.1	Inhoudelijke beoordeling.....	12
C.3.1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	12
C.3.1.2	Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding	13
C.3.1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	14
C.3.1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging.....	14
C.3.1.5	Wettelijk belang van het project.....	14
C.3.1.6	Toetsing aan overige vereisten	14
C.3.1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden.....	15
D.	SLOTCONCLUSIE.....	15
E.	PLATTEGRONDEN	16

A. BESLUIT ONTHEFFING SOORTEN RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

A.1 Aanvraag

[REDACTED] van het adviesbureau Ecogroen B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 3 augustus 2022 ontvangen en geregistreerd onder kenmerk 2022-010493. De aanvraag is gedaan vanwege het slopen en nieuwbouwen van een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI). In deze brief geven wij ons besluit weer.

A.2 Besluit

Wij besluiten u een ontheffing² te verlenen van verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten en soorten van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om nesten en rustplaatsen van de grote gele kwikstaart opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de grote gele kwikstaart weg te nemen³ en om het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van grote bosmuis, egel, bunzing, hermelijn en wezel opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁴.

Deze ontheffing heeft betrekking op het slopen en nieuwbouwen van een RWZI voor de locatie Huyerenseweg 8 te Tubbergen.

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om de grote gele kwikstaart opzettelijk te verstoren. Dit, omdat u voldoende voorzorgsmaatregelen neemt om het opzettelijk (ver)storen van deze soorten te voorkomen en daarmee overtreedt u niet de verbodsbepaling uit artikel 3.1, vierde lid van de Wet natuurbescherming.

Deze ontheffing treedt in werking een dag na de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2025. Verder besluiten wij dat de volgende stukken/delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in B. Voorschriften bij het besluit:

- Ecogroen B.V., 2 augustus 2022, *Activiteitenplan RWZI Tubbergen*.

De motivering voor ons besluit is in C. *Overwegingen bij het besluit* weergegeven.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in B. *Voorschriften bij het besluit* weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid Wnb en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

² Op basis van art. 3.3, eerste lid Wnb en art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid Wnb

³ Art. 3.1, tweede lid Wnb

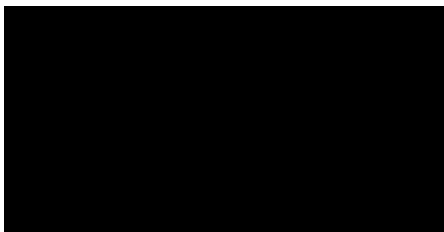
⁴ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

A.3 Ondertekening en verzending

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Tubbergen;
- Ecogroen B.V., [REDACTED] .

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat in onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 2 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Via de e-mail naar klachtenbezwaar@overijssel.nl.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

B.1 Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (D2022-10-002607). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

B.2 Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het mobiele telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidende ecologisch deskundige⁵, inclusief het mobiele telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;

Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.

3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit - voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moet worden. Alleen na schriftelijke toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

⁵ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
- op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

B.3 Soortspecifiek

Grote gele kwikstaart

5. Het slopen van de bebouwing met nestplaatsen van de grote gele kwikstaart wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de grote gele kwikstaart. De kwetsbare periode van de grote gele kwikstaart loopt van 1 maart tot en met 31 augustus (Figuur 1). Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter duren. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de grote gele kwikstaart. Afwijkingen worden onderbouwd opgenomen in het logboek.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Grote gele kwikstaart												
Voortplantingsperiode												

Figuur 1: de kwetsbare voortplantingsperiode van de grote gele kwikstaart (rood) en de periode waarin werkzaamheden mogelijk zijn (groen)⁶.

6. Voorafgaand aan de sloop van de bebouwing met nestplaatsen wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige om vast te stellen dat er geen broedende grote gele kwikstaart in de bebouwing aanwezig is. Indien wordt vastgesteld dat er broedende grote gele kwikstaarten in de bebouwing aanwezig zijn, dan worden de werkzaamheden uitgesteld tot de ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat de jongen zijn uitgevlogen.
7. Voorafgaand aan het verwijderen van de nestplaatsen van de grote gele kwikstaart worden twee nestkasten van het type NKGK02 (Vivara Pro) of vergelijkbaar onder een brug direct ten noordwesten van het projectgebied (zie E – Plattegronden, Figuur 4) geplaatst. In de nieuwe bebouwing worden ook twee nestkasten van het type NKGK02 (Vivara Pro) of vergelijkbaar gerealiseerd. De nestkasten worden verspreid over het terrein aan de nieuwe bebouwing geplaatst, in de nabijheid van het water en op 1,5 tot 3 meter hoogte (zie E – Plattegronden, Figuur 5).

Grote bosmuis, egel, bunzing, hermelijn en wezel

8. Het verwijderen van het leefgebied van de grote bosmuis, egel, bunzing, hermelijn en wezel vindt plaats buiten de kwetsbare periodes van deze soorten. De kwetsbare voortplantingsperiode van de grote bosmuis, egel, bunzing, hermelijn en wezel loopt van 1 maart tot en met 31 september (Figuur 2). Daarnaast is voor de egel de overwinteringsperiode (1 november tot 1 maart) mogelijk kwetsbaar. Het verwijderen van leefgebied in deze periode is alleen mogelijk als uit een controle door de ecologisch deskundige blijkt dat er geen egels in het te verwijderen leefgebied aanwezig zijn.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Egel												
Voortplantingsperiode												
Overwinteringsperiode												
Grote bosmuis en kleine marters												
Voortplantingsperiode												

Figuur 2: de kwetsbare voortplantingsperiode van de grote bosmuis⁷, egel en kleine marters (rood)⁸, de voor de egel mogelijk kwetsbare winterperiode (oranje) en de periode waarin werkzaamheden mogelijk zijn (groen).

9. Voorafgaand aan het verwijderen van het leefgebied wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige om na te gaan of er verblijfplaatsen van grote bosmuizen, egels of kleine marters aanwezig zijn. Deze controle bestaat uit een visuele inspectie waarbij gebruik gemaakt wordt van visuele hulpmiddelen als een warmtebeeldcamera, een endoscoop en een zaklamp. Als er geen verblijfplaatsen worden vastgesteld kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd.

⁶ Vogelbescherming, 2020, *Grote gele kwikstaart*

⁷ Zoogdierverseniging, 2022, *Grote bosmuis*

⁸ Brochure 'Soortenbescherming in Overijssel'

10. Het leefgebied wordt ongeschikt gemaakt voor grote bosmuis, egel en kleine marters door de aanwezige begroeiing en bomen bovengronds af te zetten en af te voeren. Het afzetten van de vegetatie en het verwijderen van bomen vindt uitsluitend handmatig plaats door bomen en struiken tot maximaal 10 cm boven het maaiveld te zagen en/of snoeien. Overig struweel wordt handmatig gemaaid tot 10 cm boven het maaiveld met bijvoorbeeld een bosmaaier.
11. Bij het ongeschikt maken van het leefgebied wordt in één richting gewerkt, om eventueel aanwezige dieren de kans te geven te ontsnappen. Waar mogelijk wordt in de richting van te behouden leefgebied ongeschikt gemaakt.
12. Na het bovengronds verwijderen van begroeiing wordt minimaal 7 dagen gewacht voordat grondwerkzaamheden plaats mogen vinden of de voormalige bosstrook wordt betreden met (zwaar) materieel. Eventueel aanwezige grote bosmuizen en kleine marters krijgen zo de kans om weg te vluchten naar te handhaven leefgebieden in de omgeving. Indien er langer gewacht wordt moet de begroeiing kort (onder de 10 cm) gehouden worden door regelmatig maaien. Dit om het gebied ongeschikt te houden voor egel en kleine marterachtigen.
13. Na afronding van de nieuwbouw wordt circa 5.000 m² in het projectgebied natuurvriendelijk ingericht (zie E – Plattegronden, Figuur 6). Van deze 5.000 m² wordt 1.700 m² ingericht als nieuw geschikt leefgebied voor grote bosmuis, egel en kleine marters. Er wordt geschikte vegetatie in het gebied aangeplant, zoals zomereik, hazelaar, zwarte els en zachte berk met een ondergroei van struikgewassen als bramen en meidoorn. De overige 3.300 m² wordt natuurvriendelijk ingericht door middel van het inzaaien met ruige vegetatie.
14. Voorafgaand aan het verwijderen van de bosschages worden 4 egel/marterkasten in de bosschages net buiten het projectgebied geplaatst van het type ZKEM01 (Vivara Pro) of vergelijkbaar op de locaties aangegeven in E – plattegronden, Figuur 7.

B.4 Overige zaken

15. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de grote gele kwikstaart, grote bosmuis, egel en kleine marters.
16. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar op welke wijze, waar en wanneer uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat er daarbij vooral om het registreren van uitvoering, keuzes, afwegingen bij het handelen volgens de voorschriften en hoe wordt omgegaan met onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de toezichthouder aan hem/haar getoond.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit, de voorschriften en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

C.1 BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

C.1.1 Bevoegdheid

C.1.1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁹. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

C.1.2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

C.1.2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

C.1.2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tubbergen gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C.1.2.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover ons bekend gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Tubbergen

C.1.3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

C.1.3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb. Ook het Besluit natuurbescherming¹⁰ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹¹ zijn voor de toetsing relevant.

⁹ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹⁰ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

C.1.3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

In onze Beleidsregel Natuur Overijssel 2017¹² is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹³ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

C.1.3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹⁴ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten – en/of – het ecologisch functioneel leefgebied van de grote gele kwikstaart zijn jaarrond beschermd. Voor deze soort geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van

¹² Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹³ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

¹⁴ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soort altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

C.2 WEERGAVE VAN DE FEITEN

C.2.1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

C.2.1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het project omhelst het nieuwbouwen van een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) en het uiteindelijke slopen van de oude RWZI aan de Huyerenseweg 8 in Tubbergen (Figuur 3). De huidige RWZI blijft tijdens de bouw grotendeels in gebruik en wordt pas gesloopt als de nieuwbouw in gebruik kan worden genomen. Eén van de oxidatiebedden en een tussenbezinktank worden mogelijk al eerder gesloopt om wat meer ruimte te creëren voor de nieuwbouw. Om plaats te maken voor de nieuwbouw worden de bosschages aan de oost- en zuidzijde van het gebied verwijderd. Na afronding van de nieuwbouw wordt een deel van het vrijgekomen terrein natuurvriendelijk ingericht.

Figuur 3: Locatie van het projectgebied aan de Huyerenseweg 8 in Tubbergen.

De start van de werkzaamheden staat gepland vanaf eind 2022. De nieuwbouw is vervolgens in 2024 afgerond, waarna de huidige RWZI gesloopt wordt.

C.2.2 Doel van het project

Het nieuwbouwen van een RWZI en het slopen van de oude RWZI.

C.2.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor grote gele kwikstaart van het verbod om nesten en rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹⁵ en voor grote bosmuis, egel, bunzing, hermelijn en wezel van het verbod om deze opzettelijk te verstoren¹⁶ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (opzettelijk) te beschadigen of te vernielen¹⁷.

C.2.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 oktober 2022 tot en met 31 december 2025.

C.2.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Ecogroen, 2 augustus 2022, *Activiteitenplan RWZI Tubbergen*;
- Ecogroen, 2 augustus 2022, *Natuurtoets RWZI Tubbergen*;
- Ondertekende machtiging d.d. 25 juli 2022.

Verder zijn de volgende onderzoeken bij de beoordeling betrokken:

- Brochure Soortenbescherming in Overijssel, februari 2021.

C.2.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 3 augustus 2022 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

C.3 TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C.3.1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling.

C.3.1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport *Natuurtoets RWZI Tubbergen* (Ecogroen, 2 augustus 2022) wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Inventarisatie van beschermde soorten in het projectgebied, uitgevoerd op 18 augustus 2021;
- Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen en grote bosmuis in het projectgebied.

In het kader van het aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen in het projectgebied zijn in de periode van augustus 2021 tot en met juni 2022 in totaal 5 bezoeken aan het projectgebied gebracht. Daarnaast is in de periode tussen 29 oktober 2021 en 5 november 2021 een vangsessie met 60 lifetraps gedaan in het kader van het onderzoek naar de aanwezigheid van de grote bosmuis in het projectgebied. De vallen zijn op meerdere voor grote bosmuis geschikte locaties in het projectgebied geplaatst. Hierbij zijn de vallen gedurende een periode van 4 dagen in totaal 6 keer gecontroleerd. De periode tussen controles is met opzet zo klein mogelijk gehouden om de kans op sterfte van dieren in de val zo klein mogelijk te houden.

Wij zijn van oordeel dat het onderzoek afdoende is geweest om aanwezigheid en functie van verblijfplaatsen vast te stellen van de onderzochte soorten. Wij zijn van oordeel dat de aangetroffen soorten overeenkomen met de beschermde soorten die rond een RWZI in de regio Tubbergen te verwachten zijn.

Tijdens het aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. In de vallen die geplaatst zijn in het kader van het onderzoek naar aanwezigheid van de grote bosmuis zijn op meerdere locaties en tijdens meerdere controlesessies grote bosmuizen aangetroffen. Daarnaast kwam uit het bureauonderzoek naar voren dat in de omgeving van

¹⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁶ Art. 3.5, tweede lid Wnb

¹⁷ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

het projectgebied waarnemingen bekend zijn van kleine marterachtigen en egels. Uit het veldonderzoek blijkt dat er in het projectgebied potentieel leefgebied van kleine marters en egels aanwezig is en dat dit leefgebied verloren gaat bij de voorgenomen werkzaamheden. Ook zijn tijdens het veldbezoek twee nestplaatsen van de grote gele kwikstaart in het projectgebied aangetroffen die door de voorgenomen werkzaamheden verloren zullen gaan.

C.3.1.2 Effectbeoordeling, mitigatie en staat van instandhouding

Door de werkzaamheden gaan 2 nestplaatsen van de grote gele kwikstaart en (potentieel) leefgebied van de grote bosmuis, kleine marters en de egel verloren.

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in de bijlage bij de aanvraag, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in de Brochure soortenbescherming in Overijssel. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op de grote gele kwikstaart, de grote bosmuis, kleine marterachtigen en de egel zoveel mogelijk geminimaliseerd. In *B. Voorschriften bij het besluit* zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd. In hoofdlijnen komen deze neer op:

- Het uitvoeren van werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes van de betrokken soorten (voorschriften 5, 8);
- Het uitvoeren van een controle op broedende vogels voor de bebouwing met nestplaatsen van de grote gele kwikstaart wordt gesloopt. Indien wordt vastgesteld dat er broedende grote gele kwikstaarten in de bebouwing aanwezig zijn, dan worden de werkzaamheden uitgesteld tot de ecologisch deskundige heeft vastgesteld dat de jongen zijn uitgevlogen (voorschrift 6);
- Het plaatsen van 2 voor de grote gele kwikstaart geschikte vervangende verblijfplaatsen van het type NKGK02 (Vivara Pro) of vergelijkbaar onder een brug direct ten noordwesten van het projectgebied (zie E – Plattegronden, Figuur 4), voorafgaand aan het verwijderen van de aanwezige nestplaatsen. In de nieuwe bebouwing worden ook twee nestkasten van het type NKGK02 (Vivara Pro) of vergelijkbaar gerealiseerd. De nestkasten worden verspreid over het terrein aan de nieuwe bebouwing geplaatst, in de nabijheid van het water en op 1,5 tot 3 meter hoogte (zie E – Plattegronden, Figuur 5) (voorschrift 7);
- Het uitvoeren van een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige om na te gaan of er verblijfplaatsen van grote bosmuizen, egels of kleine marters aanwezig zijn, voorafgaand aan het verwijderen van het leefgebied. Deze controle bestaat uit een visuele inspectie waarbij gebruik gemaakt wordt van visuele hulpmiddelen als een warmtebeeldcamera, een endoscoop en een zaklamp. Als er geen verblijfplaatsen worden vastgesteld kunnen de werkzaamheden worden uitgevoerd (voorschrift 9);
- Het ongeschikt maken van het leefgebied voor grote bosmuis, egel en kleine marters gebeurt door de aanwezige begroeiing en bomen bovengronds af te zetten en af te voeren. Het afzetten van de vegetatie en het verwijderen van bomen vindt uitsluitend handmatig plaats door bomen en struiken tot 10 cm boven het maaiveld te zagen en/of snoeien. Overig struweel wordt handmatig gemaaid tot 10 cm boven het maaiveld met bijvoorbeeld een bosmaaier. Bij het ongeschikt maken van het leefgebied wordt in één richting gewerkt, om eventueel aanwezige dieren de kans te geven te ontsnappen (voorschriften 10, 11);
- Het natuurvriendelijk inrichten van circa 5.000 m² in het projectgebied (zie E – Plattegronden, Figuur 6). Hiervan wordt 1.700 m² ingericht als nieuw geschikt leefgebied voor grote bosmuis, egel en kleine marters, na afronding van de werkzaamheden. Er wordt geschikte vegetatie in het gebied aangeplant, zoals zomereik, hazelaar, zwarte els en zachte berk met een ondergroei van struikgewassen als bramen en meidoorn. De overige 3.300 m² wordt natuurvriendelijk ingericht door middel van het inzaaien van ruige vegetatie (voorschrift 13);
- Het plaatsen van 4 egel/marterkasten in de bosschages net buiten het projectgebied van het type ZKEM01 (Vivara Pro) of vergelijkbaar op de locaties aangegeven in E – plattegronden, Figuur 7.

De lokale staat van instandhouding van de grote gele kwikstaart wordt als gunstig beoordeeld. In de omgeving is voldoende geschikt leefgebied aanwezig en de landelijke broedvogeltrend is positief¹⁸. De lokale staat van instandhouding van de grote bosmuis wordt gezien de grote hoeveelheid geschikt

¹⁸ SOVON, 2020, *Grote gele kwikstaart, verspreiding en trends*

leefgebied in de omgeving als positief beoordeeld. De populatie is stabiel of toegenomen¹⁹. De lokale staat van instandhouding van de egel wordt gezien de grote hoeveelheid geschikt leefgebied in de omgeving als positief beoordeeld²⁰. De lokale staat van instandhouding van de bunzing, hermelijn en wezel wordt beoordeeld als onbekend. Landelijk is er een gebrek aan gegevens over de populaties van kleine marters, echter wordt het leefgebied in de omgeving van het projectgebied wel als geschikt ingeschat voor kleine marters^{21, 22, 23}.

C.3.1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van het renoveren van een RWZI leiden tot overtreding van het verbod om nesten en rustplaatsen van de grote gele kwikstaart opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de grote gele kwikstaart weg te nemen²⁴ en van het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van grote bosmuis, egel, bunzing, hermelijn en wezel opzettelijk te beschadigen of te vernielen²⁵. Voor de overtreding van deze verboden heeft u een ontheffing nodig.

C.3.1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Wij zijn van oordeel dat andere bevredigende oplossingen ontbreken. Er zijn geen geschikte alternatieven voor uitvoering van het project. Het project is locatie gebonden, dus een alternatieve locatie is niet van toepassing. Een alternatieve inrichting is geen optie, aangezien alternatieve inrichtingsmaatregelen niet het gewenste resultaat opleveren. De gekozen werkwijze is optimaal voor de betrokken soorten, aangezien alle nodige en mogelijke voorzorgsmaatregelen worden genomen om schade tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tot een minimum te beperken. Een alternatieve planning heeft geen meerwaarde, aangezien de planning is aangepast aan de functies van het projectgebied voor de aanwezige soorten.

C.3.1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid en in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Het afvalwater van huishoudens en bedrijven uit Tubbergen en omstreken wordt sinds 1967 dagelijks schoongemaakt op de zuivering in Tubbergen. Na ruim vijftig jaar is deze zuivering verouderd en kan ze niet meer voldoen aan de toekomstige strengere regelgeving met betrekking tot de waterkwaliteit. Het gezuiverde water van de RWZI wordt op het oppervlaktewater geloosd. Het is van belang voor de volksgezondheid dat het gezuiverde water dat wordt geloosd op het oppervlaktewater van een goede kwaliteit is en geen schadelijke stoffen meer bevat.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang zoals weergegeven in de aanvraag voldoende is onderbouwd.

C.3.1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb²⁶ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging. Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

¹⁹ Zoogdierverseniging, 2022, *Grote bosmuis*

²⁰ Zoogdierverseniging, 2022, *Egel*

²¹ Zoogdierverseniging, 2022, *Bunzing*

²² Zoogdierverseniging, 2022, *Hermelijn*

²³ Zoogdierverseniging, 2022, *Wezel*

²⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

²⁵ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

²⁶ Art. 1.10, derde lid Wnb

C.3.1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁷. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D. SLOTCONCLUSIE

De ontheffing van de verbodsbepalingen om nesten en rustplaatsen van de grote gele kwikstaart opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten van de grote gele kwikstaart weg te nemen²⁸ en om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van grote bosmuis, egel, bunzing, hermelijn en wezel opzettelijk te beschadigen of te vernielen²⁹ kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast.

Wij zijn van oordeel dat voor het doel van het project geen andere bevredigende oplossing is waarbij minder negatieve effecten op de beschermde soort optreden. Daarnaast zijn wij van oordeel dat er een wettelijk belang is om de negatieve effecten op de betrokken soort te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

²⁷ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

²⁸ Art. 3.1, tweede lid Wnb

²⁹ Art. 3.10, eerste lid, sub b Wnb

E. Plattegronden

Figuur 4: Locaties van de huidige verblijfplaatsen van de grote gele kwikstaart (gele stippen) en van de vervangende nestkasten onder de brug naast het projectgebied (oranje stippen).

Figuur 5: Schets van de nieuwbouw van de RWZI, met geel omcirkeld de locaties van de nestkasten voor de grote gele kwikstaart.

Figuur 6: Locatie van het nieuw te realiseren leefgebied voor grote bosmuizen, egels en kleine marters in het projectgebied (geel gearceerd).

Figuur 7: Gebied waarin de 4 egel/marterkasten zullen worden geplaatst (oranje gearceerd).